

การศึกษาการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กน่ายู่
เทศบาลตำบลเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี

The Study of Educational Implementation According to the Standard of the Livable
Early Childhood Development Center in Khemarat Municipality,
Ubon Ratchathani Province

ศุภลักษณ์ ชัยรัตน์*

สาขาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี 34000

E-mail: supalakch@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษาการดำเนินงานด้านการศึกษาตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กน่ายู่
กรมอนามัย กรมศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กน่ายู่ดีเด่น เทศบาลตำบลเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี 2) เพื่อศึกษาเงื่อนไขสู่
ความสำเร็จ เกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการศึกษาตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กน่ายู่ กรมอนามัย กรมศึกษาศูนย์พัฒนา
เด็กเล็กน่ายู่ดีเด่น เทศบาลตำบลเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักคือ 1) สาธารณสุขจังหวัดอุบลราชธานี 2) นักโภชนาการโรงพยาบาล
ส่งเสริมสุขภาพตำบลเขมราฐ 3) ผู้อำนวยการส่วนการศึกษาเทศบาลตำบลเขมราฐ 4) ผู้แทนชุมชน 5) ผู้แทนผู้ปกครอง 6)
หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลเขมราฐ และ 7) ผู้ดูแล รวม 12 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบบันทึกเอกสาร การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การสนทนากลุ่ม การวิเคราะห์ข้อมูล
และการสังเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

คำสำคัญ: การศึกษาการดำเนินงาน

Abstract

The research aimed to study the educational implementation according to the standard of the livable early childhood development center in Khemarat municipality and the conditions conducive to the success of the educational implementation.

The samples in the research were 1) provincial public health officials, 2) nutritionists from Tambon health promotion hospital in Khemarat, 3) director of education of Khemarat municipality, 4) community representatives, 5) representatives of the parents and 6) heads of the early childhood development centre of Khemarat municipality and 7) child care workers.

The research instruments were a record, an in-depth interview, a group seminar, data analysis and data synthesis. The results could be discussed as follows.

Keyword: Title a Study of Educational

บทนำ

สภาพสังคมปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงของสภาพโครงสร้างและขนาดของครอบครัว ประกอบกับปัญหาทางเศรษฐกิจ ทำให้พ่อและแม่ต่างต้องช่วยกันทำมาหากินหารายได้มาจุนเจือครอบครัว และสร้างความมั่นคงให้กับครอบครัว ทำให้เวลาในการเลี้ยงดูอบรมสั่งสอนลูกลดน้อยลง และไม่สามารถอาศัยญาติพี่น้อง ที่อยู่ใกล้เคียงกันในลักษณะครอบครัวขยาย มาดูแลแทนได้อีก นอกจากนี้พ่อ แม่ สมัยใหม่ยังขาดทักษะในการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่ถูกต้อง ครอบครัวจึงมีความจำเป็นต้องหาบุคคลอื่นที่มีความรู้ และไว้วางใจให้มาช่วยดูแลเด็กแทน เพื่อให้เด็กได้รับการอบรมเลี้ยงดูเด็กอย่างเหมาะสม โดยเฉพาะในช่วงวัยก่อนเรียน (แรกเกิด-6 ปี) ซึ่งเด็กยังไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้เต็มที่ และยังไม่ถึงเกณฑ์เข้าเรียนในระบบการศึกษาภาคบังคับ ด้วยเหตุนี้สถานเลี้ยงดูเด็กหลากหลายรูปแบบจึงเข้ามามีบทบาทสำคัญในการช่วยเหลือ แบ่งเบาภาระในการอบรมเลี้ยงดูเด็กของครอบครัว และนับวันจะมีบทบาทมากขึ้นในการจัดบริการต่างๆ สำหรับเด็กตามความต้องการและความจำเป็นของผู้ปกครอง (กุศล สุนทรธาดา; และจิตตินันท์ เดชะคุปต์. 2544: 1) ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 จึงได้กำหนดไว้ในมาตรา 18 การจัดการศึกษาปฐมวัย อันได้แก่ ศูนย์เด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนเกณฑ์ของสถานบันการศึกษา ศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของเด็กพิการ และเด็กซึ่งมีความต้องการพิเศษ หรือ สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เรียกชื่ออย่างอื่น (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546: 10) เป็นผู้จัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย การจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นการให้การดูแลการศึกษาแก่เด็กก่อนวัยเรียน โดยมีได้เป็นการศึกษาภาคบังคับ

กรมอนามัยกระทรวงสาธารณสุขซึ่งเป็นหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้องกับการประเมินมาตรฐานการบริการศูนย์เด็กเล็กน่ายู่ จึงได้กำหนดเป็นเกณฑ์มาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อเป็นแนวทางให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ยึดถือเป็นหลักในการดำเนินการ โดยยึดให้ชุมชนมีส่วนร่วม จากการรวบรวมข้อมูลของกรมอนามัย

พบว่าในปี พ.ศ. 2554 มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดหน่วยงานภาครัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน 13,341 แห่ง และสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน 1,347 แห่ง มีเด็กใช้บริการรวม 780,788 คน มีศูนย์เด็กเล็กเพียงร้อยละ 9.1 ที่สามารถดำเนินการได้ ตามเกณฑ์ในระดับดีมาก, ร้อยละ 33.4 ดำเนินการได้ในระดับดี และร้อยละ 57.5 ดำเนินการได้เพียงในระดับพื้นฐาน จากสภาพดังกล่าวจะเห็นว่ายังมีเด็กอีกเป็นจำนวนมาก ยังอยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง ที่จะต้องพัฒนาศูนย์เด็กเล็ก ให้ได้มาตรฐาน เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาการทั้งร่างกายและสติปัญญาของเด็กไทย เนื่องจากสภาพปัจจัยในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแต่ละแห่งมีความแตกต่างกัน ดังนั้น จึงส่งผลให้คุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความแตกต่างกันด้วย เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นสถานที่ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เด็กมีสุขภาพดีและมีพัฒนาการสมวัย ดังนั้น ในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ได้มาตรฐานจึงต้องพัฒนาหลายๆด้านควบคู่กันไป กรมอนามัยกระทรวงสาธารณสุข ได้จัดทำ โครงการศูนย์เด็กเล็กน่ายู่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ครบถ้วนตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กน่ายู่ใน 6 ด้าน คือ ด้านการส่งเสริมสุขภาพ ด้านการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ด้านบริการอาหารสะอาด ปลอดภัย ด้านสภาพแวดล้อมสะอาดและปลอดภัย ด้านบุคลากร และด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานด้านการศึกษาตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กน่ายู่ เทศบาลตำบลเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี
2. เพื่อศึกษาเงื่อนไขสู่ความสำเร็จเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการศึกษาตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กน่ายู่ เทศบาลตำบลเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กน่านอยู่ดีเด่น เทศบาลตำบลเขมราฐ เป็นศูนย์ที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นศูนย์เด็กเล็กน่านอยู่ดีเยี่ยม ระดับเขต ประจำปี 2554 และศูนย์เด็กเล็กน่านอยู่ดีเด่น ระดับจังหวัดอุบลราชธานี ประจำปี 2554 และ 2555 โดยมีกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักคือ นักวิชาการ จำนวน 1 คน หัวหน้าศูนย์ จำนวน 1 คน ครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 6 คน ผู้แทนชุมชน จำนวน 1 คน ผู้แทนผู้ปกครอง จำนวน 1 คน และผู้แทนจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุขจังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 1 คน ประจำปีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กน่านอยู่ดีเด่น เทศบาลตำบลเขมราฐ และสาธารณสุขจังหวัดอุบลราชธานี รวมทั้งสิ้น 11 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องที่เกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการศึกษาตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กน่านอยู่ดีเด่น กรมอนามัย กรณีศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กน่านอยู่ดีเด่น เทศบาลตำบลเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานีและเงื่อนไขสู่ความสำเร็จ ซึ่งเป็นวิธีการหนึ่งในการศึกษาข้อมูลตามระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ที่เป็นพลวัตของกลุ่ม (Group Dynamic)
2. การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) เป็นการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการศึกษาตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กน่านอยู่ดีเด่น กรมอนามัย กรณีศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กน่านอยู่ดีเด่น เทศบาลตำบลเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานีและเงื่อนไขสู่ความสำเร็จ เพื่อค้นหาข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นอย่างเป็นระบบ
3. การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เนื่องจากจะเป็นการศึกษาดำเนินงานด้านการศึกษาตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กน่านอยู่ดีเด่น กรมอนามัย กรณีศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กน่านอยู่ดีเด่น เทศบาลตำบลเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานีแล้ว ยังเป็นการค้นหาเงื่อนไขสู่ความสำเร็จในการเป็นศูนย์เด็กเล็กน่านอยู่ดีเด่น จำเป็นที่ผู้วิจัยต้องศึกษาความคิด และความเข้าใจในทัศนคติร่วมกันหรือแตกต่างกันในกลุ่ม เพื่อให้ได้ข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการศึกษาข้อมูลด้วยวิธีการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

1. ด้านการส่งเสริมสุขภาพ

การส่งเสริมสุขภาพของเด็กมีหลายรูปแบบ ซึ่งดำเนินการตามเกณฑ์ของกรมอนามัย เช่นการส่งเสริมสุขภาพตามหลักโภชนาการ มีการตรวจสุขภาพ หากมีเด็กป่วยก็แจ้งผู้ปกครองรับกลับบ้าน มีการจัดอาหารที่มีโภชนาการครบ 5 หมู่ ซึ่งมีนักโภชนาการจากโรงพยาบาลมาให้คำแนะนำให้ความรู้แม่ครัว

2. ด้านการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก

ครูก็จะบอกให้พ่อแม่ดูแลลูกตอนอยู่ที่บ้านด้วย เช่น อาบน้ำ สระผม ตัดเล็บ เด็กเป็นเหากก็ให้ยาไปรักษา ให้ความรู้ว่าต้องจัดอาหารอย่างไรให้ลูก แต่บางครั้งเราก็ทำไม่ได้ทั้งหมดก็อาศัยฝากให้ครูเขาดูแลช่วยกัน เราก็ดูแลที่บ้าน ซึ่งลูกมาโรงเรียนก็ดูแลความสะอาดตัวเองมากขึ้น ล้างมือก่อนกินข้าวแปรงฟันด้วย แม่ไม่ต้องบอกมาก

3. ด้านบริการอาหารสะอาดปลอดภัย

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลเขมราฐ มีการส่งเสริมพัฒนาการเด็กโดยการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับพัฒนาการเด็ก มีการจัดสื่อและอุปกรณ์ เช่น ของเล่น หนังสือนิทานในการจัดกิจกรรมให้แก่เด็ก มีการส่งเสริมให้ความรู้และพัฒนาศักยภาพให้มีความรู้ความสามารถในการจัดกิจกรรมต่างๆ รวมทั้งการให้คำแนะนำแก่ผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมให้แก่เด็กที่บ้าน ซึ่งส่งผลให้เด็กมีพัฒนาการเจริญเติบโตสมวัย

4. ด้านสิ่งแวดล้อมสะอาดและปลอดภัย

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลเขมราฐ มีการส่งเสริมด้านการบริการอาหารสะอาดปลอดภัย โดยมีการจ้างผู้ดูแลอาหารสำหรับจัดอาหารให้เด็กโดยเฉพาะ มีการจัดบริเวณห้องประกอบอาหารและห้องรับประทานอาหารอย่างชัดเจน และมีการตรวจความสะอาดของผู้ประกอบอาหาร สถานที่ประกอบอาหาร และอุปกรณ์สำหรับใส่อาหาร และมีการตรวจสุขภาพของผู้ประกอบอาหาร รวมทั้งมีประเมินพัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็กว่ามีพัฒนาการเหมาะสมกับวัยหรือไม่ และเน้นการจัดอาหารและอาหารว่างที่สะอาดและมีคุณค่าทางอาหาร

5. ด้านบุคลากร

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลเขมราฐ ด้านสิ่งแวดล้อมสะอาดและปลอดภัย พบว่าการรักษาความปลอดภัยแก่เด็กมีการซักซ้อมแผนการเกิดอุบัติเหตุหากเกิดสถานการณ์ต่างๆ และมีระบบเตือนภัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการจัดสัดส่วนพื้นที่ใช้สอยให้เหมาะสม ห้องน้ำ ห้องส้วมใช้อุปกรณ์ที่เหมาะสมกับเด็ก มีอุปกรณ์ต่างๆ เพียงพอต่อจำนวนเด็ก ได้แก่ ที่นอน ผ้าห่ม แก้วน้ำ แปรงสีฟัน และมีการดูแลความสะอาดของอาคารสถานที่ ทำให้ไม่มีการเกิดอุบัติเหตุและการติดเชื้อต่างๆ ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

6. ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลเขมราฐ ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน พบว่า ผู้บริหารหน่วยงานมีนโยบายในการสร้างความมั่นใจแก่ผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยการให้ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการศึกษา

7. ด้านศูนย์เด็กปลอดภัย

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลเขมราฐ มีการดำเนินงานตามมาตรฐานพัฒนาเด็กเล็กน่ายุ่ กรมอนามัย ซึ่งทำให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลเขมราฐ ได้รับรางวัลศูนย์พัฒนาเด็กเล็กน่ายุ่ ทำให้เกิดความมั่นใจแก่ผู้ปกครองและชุมชนที่นำบุตรเข้ามาเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กุลยา ตันติผลาชีวะ (2545ก: 1) กล่าวว่าจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นการจัดการศึกษาให้แก่เด็ก 6 ขวบแรกเป็นการจัดการศึกษาเพื่อการดูแลและสร้างเสริมเด็กให้พัฒนาเต็มศักยภาพด้วยการเรียนรู้ที่ถูกต้องขัดแย้งลักษณะการจัดการเรียนการสอนจึงมุ่งจำเพาะไปที่การพัฒนาเด็กโดยการจัดการเรียนการสอนให้ตรงระดับพัฒนาการตามวัย และส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวมให้ตรงกับความต้องการและความสนใจสร้างความพร้อมให้เด็กเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพมีพหุปัญญา

สรุปผลการวิจัย

1. ด้านการส่งเสริมสุขภาพเป็นแนวทางสำคัญ โดยมีการประเมินการเจริญเติบโตของเด็กรายบุคคล ประเมินภาวะโภชนาการตามวัย ตรวจสุขภาพเด็ก ให้

ความสำคัญแก่การจัดอาหาร การดูแลสุขภาพและการดูแลเด็กที่ป่วยเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดการเจ็บป่วย และมีสุขภาพที่ดีแก่เด็ก และผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมสุขภาพแก่เด็กอีกทางหนึ่ง โดยได้รับความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ

2. ด้านการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลเขมราฐ มีการส่งเสริมพัฒนาการตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของกรมปกครองท้องถิ่นทั้ง 4 ด้าน มีการประเมินพัฒนาการสมวัย จัดทำแผนและกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการ มีการประเมินพัฒนาการเด็กทุกๆ 1 เดือน เพื่อให้เห็นพัฒนาการเด็กอย่างต่อเนื่อง และมีการจัดสื่ออุปกรณ์สำหรับการส่งเสริมพัฒนาการแก่เด็กหลากหลาย

3. ด้านบริการอาหารสะอาด ปลอดภัย การจัดอาหารให้แก่เด็กนั้น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้เล็งเห็นความสำคัญโดยต้องตัดอาหารที่สะอาด ปลอดภัย และถูกหลักโภชนาการให้แก่เด็ก นอกจากอาหารแล้วน้ำก็เป็นสิ่งสำคัญที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ความสำคัญมาก การจัดอาหารแก่เด็กเป็นสิ่งสำคัญต่อการเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็กมาก

4. ด้านสภาพแวดล้อมสะอาดปลอดภัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลเขมราฐ มีการดำเนินงานเพื่อป้องกันอุบัติเหตุที่อาจจะเกิดขึ้นในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ไม่มีการเกิดอุบัติเหตุร้ายแรง นอกจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลเขมราฐมีแผนการกักกันภัยต่างๆ และไม่มีอุบัติเหตุร้ายแรงแล้ว ยังมีการป้องกันไม่ให้เกิดอุบัติเหตุแก่เด็กทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน

5. ด้านบุคลากร มีการส่งเสริมให้บุคลากรศึกษาต่อ เข้าร่วมการอบรม ศึกษาดูงาน และมีการขอความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุขมาช่วยให้คำแนะนำในการปฏิบัติงานแก่บุคลากร

6. ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนและผู้ปกครอง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน เกิดจากการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน ทำให้ผู้ปกครองเกิดความมั่นใจในการส่งเด็กมาเข้าเรียน ให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของศูนย์เด็กเล็กของผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน และชุมชน นอกจากนี้เทศบาลตำบลเขมราฐได้ให้ความสำคัญกับการดึงผู้ปกครองและ

ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การดำเนินงานต่างๆ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนั้น หัวหน้าศูนย์เป็นผู้ที่มีหน้าที่สำคัญในการสร้างสัมพันธภาพที่ดีของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ปกครองและชุมชน เพื่อให้เกิดความร่วมมือและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การจัดการศึกษา และการช่วยเหลือต่างๆ แก่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

7. ศูนย์เด็กเล็กปลอดโรค

การที่ผู้บริหารมีนโยบายหรือแผนหรือโครงการในการป้องกันโรคติดต่อในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยเฉพาะในการดูแลสุขภาพอนามัยและการพัฒนาเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

จากการศึกษาเงื่อนไขสู่ความสำเร็จเกี่ยวกับการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กน่ายุ่ กรมอนามัย ทำให้ทราบว่า การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลเขมราฐ มีเงื่อนไขในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กน่ายุ่อย่างไรบ้าง ซึ่งมีเงื่อนไขที่สนับสนุนให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กฯ ประสบความสำเร็จ 5 ประการ คือ 1. การมีผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์และให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาแก่เด็กปฐมวัย 2. การมีบุคลากรที่มีคุณภาพ 3. การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน 4. จัดให้มีความรู้แก่ผู้ปกครองเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 5. ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเจนที่ศึกษาความต้องการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแก่งหางแมว จังหวัดจันทบุรี ผลการศึกษาพบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร ด้านบริหารทั่วไป และภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งแสดงว่าผู้ปกครองมีความต้องการที่จะมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ข้อเสนอแนะ

1. ควรศึกษาเงื่อนไขการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กเล็กเพื่อนำมาปรับปรุงในการบริหารจัดการศูนย์ให้เป็นไปตามมาตรฐานต่อไป

2. ควรศึกษาปัญหาและรูปแบบการจัดทำแผนและแนวนโยบายในการดำเนินงานด้านต่างๆ เพื่อนำมาปรับปรุงและนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้สำเร็จอย่างสมบูรณ์ด้วยความอนุเคราะห์จาก ดร.ชวนคิด มะเสนา ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือแนะนำ และให้กำลังใจเป็นอย่างดียิ่งตลอดมาผู้วิจัยรู้สึกทราบบ้างในความกรุณาอย่างสูง

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือหลักสูตรการศึกษา

ปฐมวัยพุทธศักราช 2546

(สำหรับเด็กอายุ 3-5).

กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2546.

กุศล สุนทรธาดา และ จิตตินันท์ เดชะคุปต์. รูปแบบและระดับการจัดบริการสถานเลี้ยงเด็กที่มีคุณภาพในประเทศไทย: กรณีพินิจศึกษา. นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม.

มหาวิทยาลัยมหิดล, 2544.

กิตติ วัฒนกุล. พฤติกรรมการสอนปฐมวัยศึกษา.

กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์. มหาลย์สุโขทัยธรรมาธิราช, 2542.